

Ուստից պատերազմականն դարձ
պաշտօնեայ Միլոսիին բոլորեանն ար
շարվու զ. Պօլիս հասաւ իբրեւ պարս
հանապարհարդ. եւ Միլոսիին օ՛րհնանն
իջաւ:

այս անբարեկամութեան մէջ, երբեք մաս ունի Աւետիք պատրիարքին պատմութիւնը. առաջինն իր Պատրիարքութեան կամ մանաւանդ պատրիարքութեանց ժամանակ անցած նշանաւոր անցքերը, երկրորդ՝ դաւով վերցուելուն ու Գաղղիա տարուելուն պարագաները, երրորդ՝ Գաղղիոյ մէջ կրած բանութիւններուն եւ հոն անցողիկ անցքերը պատմութիւնը:

Այս երեք մասերուն առաջինը խիստ թերի եւ արդարեւ կերպով ծանօթ է մեզ: Չամկեանի Հայոց պատմութեան մէջ Աւետիք Պատրիարքը ճիշդ թիւնում փափաքած կերպով եւ հաւանականաբար անոնց ներշնչութեամբ իրբեւ ամենաշար մարդ մը ներկայացուած է, եւ դաւով վերցուելուն ու բռնութեամբ Գաղղիա տարուելուն պարագաներն ալ բոլորովին այլափոխուած են: Ահա առաջին ջանքերն իստեքը:

« Իսկ նորա (Աւետիք պատրիարքը) « գնացաւ ի Մեքիմիս կղզին, եւ ան- « ալ ի Միսինա, չորս աստիճան « խորհն Գաղղիացիք եւ կացաւ ի « քաղաքն Մարտիրոս զմայնական ինչ « ընդեկացաւ լեզուի նոցա եւ եկաց « ի վանս լատին կրօնաւորաց Գաբու- « չին կապեցեալ, յորոց եղիտ բողոքմ « ինամեւ սէր, եւ դիտեալ զխոստ- « ակրօն վարս նոցա եւ զհոգեւորական « կրթութիւնն, դարձաւ ի յօշոտ « եւ ասպախարեալ ի վերայ գործոց « իւրոց լայր հանապազ, եւ եղեւ նա « իրբեւ զգաւն, եւ ստացաւ զառա- « քին վարս եւ աստ բազում փա- « վաքանօք զգեցաւ զգեցաւ ասնոյն « կրօնաւորաց, եւ հասաւ ի վախճան « կենաց՝ մեռաւ բարի մահաւով: »

Այս ամբողջը կարգացող միամիտ- ները պիտի հաւատան անշուշտ թէ Աւետիք պատրիարքն ինքնին Գաղղիա գացեր, հոն մեծ պատիւ սէր եւ խնամք տեսեր է պատկան կղերէն, անոնց առաքելութեանց վրայ զմայնել եւ կաթողիկոս Բարսեղին ընտրել փա- փաքել է:

Պատմութիւն խորագրերու ասկէց աւելի յանդուգն փորձ մը կրնայ ըլ- լալ Ռիչարտ Էյլիսթիոնի եւ սու- տերով խառնուած է մեր ազգին պատմութիւնը Չամկեանի գրքին ասի՝ երբոր Հռոմի կամ ճիշդ թիւնում շա- հը որհարած է:

Չամկեանի պատմութեան դուրս Աւետիք Պատրիարքին վրայ ազդեցիկ ուրիշ տեղեկութիւն մը չկայ՝ բաց ի 1706 թուին Կ. Պօլսէն Էմիմանի Ա- ղէքսանդր կաթողիկոսին ուղղուած հանրագրէ մը, որուն պատճէնը 1863 ին Յիսիմի հրատարակած կառնիկ Հա- յոց աշխարհի պարբերականին սեպ- տեմբերի թուին մէջ տպուած է, եւ որուն մէջ Կ. Պօլսէն հայ ժողովարարը հանգերձ եկեղեցանօք կը բողոքեն ճիշդ թիւնում մեր ազգին մէջ ցա- նած որոններուն դէմ, եւ ցատ- լից որով կը ծանուցանեն Աւետիք պատրիարքին ճիշդ թիւնում գողցու- լիլ եւ Զանկայ նաւով եւ երկաթի կապանօք ֆրանսայու երկիրը տար- ուելով հոն Միսինէ անուն բերդ մը գլուխը, այս անբարեկամութեան գէտաղըն ոտք երկելը, քանի քանի ան- գամ Միսինան ին եւ Եզարթիոյն աղբ- սագիլ տալը, Բ. Դուքէն Գաղղիոյ գե- ւանին եղած ստիպումներն ու բա- պտիզմականները, գեաղանին ալ այս գործէն բոլորովին անտեղեկ ձեւա- նուն եւ այլը, եւ այլն:

Իսկ Աւետիք պատրիարքին ինչ- կերպով վերցուելուն եւ ինչպէս Գաղ- ղիա տարուելուն պարագաները մի- չեւ ցարդ անմանօթ մնացած էին, մի-

այն Գաղղիոյ մէջ իրեն եղած բանա- թիւններուն, բանաթիւնութեանցը, կրօնն ուրացնելու համար եղած ջան- քերուն, եւ մինչեւ ցամա հոն անցու- ցած կենաց վրայ տեղեկութիւն մը հը- րատարակուած կայ 1856 ին ֆարիք Մեծ. Ս. Ռիսինեանի խմբագրած Արեւելի- անուն կրօնական Հանդէսին յունուար 1 թուին մէջ Աթէնէոս ֆրանսէ անուն շաքարեայ տետրակէն առնուած. բայց այն տեղեկութիւնն ալ թէ եւ ճիշտ՝ խիստ համառօտ է:

Պ. Մարտի Թօքէն՝ Աւետիք պա- տրիարքի պատմութեան այս երեք մա- սին ալ ստույգ եւ վաւերական տեղե- կութեամբ շարադարած՝ տալու- ջապէս մեզ կը ներկայացնէ, որով աղ- ղային պատմութեան մասին անոնցած ամենակարեւոր մէկ կէտը կը բռնա- ւորէ, եւ միանգամայն ճիշդ թիւնում զ- ժոխարին մեքենայութիւններէն Հայ ազգին ալ կրած փնտնանքուն մէկ տարատիւրի ապացոյցն աշխարհի աշաց առջեւ կը դնէ:

Այսպիսի հետաքրքրաշարժ գործ մը որ մեր ազգին համար կենսական կարեւորութիւն մ'ունի, պարտք էր մեր ազգին հաղորդել. այս պարտքը մեր վրանն առնելով, ձեռք զարկինք Պ. Մարտի Թօքէնի աշխատութեան Աւետիք պատրիարքի փերաբերալ մա- յրթարդմանը եւ հետզհետէ լրագրոյս մէջ հրատարակել:

(Յաւելք Բէ-Է-Է)

Ստորագրող 26 մայիս

... Խմբագիր:

« Այսօր ժամութիւնն ասէնները մեծ իրարանցում մ'եղաւ՝ նոյն իսկ Նիկի- միդիոյ վսեմ: Կառաւարդին ներկա- յութեամբ: »

Արդեւ քաղաքիս մէջ երկու հա- բիւրի չափ գաղթականներ եկած էին իրենց պէյերօնի, չենք դիտեր ինչ պատճառաւ վսեմ: Բաշան գաղթա- կան պէյի մը կը հրամայէ՝ վեր ելլել եւ մէքիմիս ներկայանալ. վայրենի վարէնը (զանախի բակէն) « ոչ զձեզ կը ճանչնամ եւ ոչ ձեր կառավարութիւ- նը » կ'պատասխանէ, եւ հիմա ձին մարտկելով կ'առնէ կը քալէ. վսեմ. ֆաշայն բռնել կը հրամայէ. քանի մը զաղթի յեներ կ'ազգեն, վայրենի սու- ըր (թըրք) կ'ըսէ եւ Կիսի չողացը- ներով վախիլը, ասոր կ'ընկերանան ու- ըրի քանի մը վայրենիներ, հետեւելով անոր ըրածին: Նիկիմիդիոյ հարկաւ- պետ իմացիլ աղան հրահանգ կ'առնէ, ասոր կ'ընկերանան տեղաւոր գաղմա- մը, հարկաւորաւոր, միւլաղիմը, գըր- սերտարներուն զլուխը իս պարագա- յիւք, գլան բոլոր գաղթի յեները, քա- ղաքիս հատարակութեան հարկի չափ մարդիկ բերեցով, այնպէս որ կարծես պատերազմի դաշտ մը դա- ձեր էր չուկային վերի գլուխը, վերջապէս տղատարներն երեքը բռնուե- լով չըմայի գաղմուցան, իսկ մի- ուսները փախան, կ'փախցուի որ այս գիշեր կամ վաղը մեծ յերախիսութիւն մը ելնէ. . . Խմբագիր, յունու- եմք որ այս անգամ այս վայրենիներ- ըր գիւղերու մէջ երեքական չորսա- կան արեւոր բաժնեւոր՝ անոնց ամբո- վութիւնը կ'առնէ, որով շատ մը ան- տեղութեանց առաջն ալ կ'առնուի կարծեմք: Հրատարակական գաղմ- թեան եւ չորհակալութեան արժանի են գրեթէ ամեն պաշտօնականներն այս մասին, մանաւանդ տեղաւոր Նիւղ պա- յի Նիւղ աղան, եւ Այլա քեալիմիսի ֆի- չիւք Ահմէտ Էֆէնտիմ:

Կարին 21 մայիս 1870

... Տէր:

Արթիւնեւ նախորդ փոստայով խա- տացոյց Ձեզ 14 մայիս թուով Ձեզի տը- ուած լուրերուն համար հեղեղեալ նորա- նոր տեղեկութիւններն ուսմի, ուսմի

խոստանալանց չ'զանուելու համար կը փութա՛ հետեւեալներն եւս հաղորդել Ձեզ, յուսով որ կ'անդամակնէք զայն յանկիւնս պատուական լրագրող:

Մշտ ազգասէր առաջնորդ Գ. Գրիգո- ռիոս վարդապետը, ինչպէս կը լսեմք, իր աս Բարձր. կուսակցին գրած խնդրով անց- եալ շարաթ օրը Բարձր. կուսակցին ներ- կայանալու պատիւ ունեցիր է, ուր լսած է նորին բարձրութեան թէ, ի դիմաց Մշե- ցի ազգասէր մատուցած հանրագործն գոր- ծադրութիւնը Խառքի վիլայէթ ժողովին յանձնուած է. քաջադէմ եմք որ յիշեալ ժողովն ամեն կերպով արգարախրու- թեամբ եւ անկողնակալութեամբ այս գործին նայելով, աղքատին իրաւունքը պաշտպանել չի դաժար:

Գեւ Բաղիլի գերեզմանատան խն- դիրն կը յուզուի. ցաւալին այն տեղն է որ Գեւ. Մարթի վարդապետն եւ Բաղիլի ազգային, իրենց իրաւունքը կը պաշտ- պանեն, եւ փոխանակ Կարին ազգային կառաւարութեան պաշտպանուելու, աւե- լի եւս անոնցմէ կ'ամբաստանուին, ինչպէս հետեւեալը կ'ապացուցանէ:

Անցեալներն Բաղիլի բարեկամին մե- կուն եկած նամակ մը՝ յիշեալ խնդրոյն համար հետեւեալ տեղեկութիւններն կը պարտաւորէր « Այդ մեռնող մարդը լու- սաւորական հայ է, եղբր, հաղիւ ասիս մը կընէ Գաթիլի լինին, մեռնելու ատենն կը կտակէ որ իրեն լուսաւորական հա- յերն թողնէ իր հօր գերեզմանին քովը: Վասն որոյ մեռնելուն պէս ընտանիքը լու- սաւորական հայցս լուր կուտան, եւնու- քա ալ իր նորինեաց գերեզմանին քովը, նորա թողման փոքր պատրաստել կուտան, եւ կերեան մեռնելու բերելու նոյն մի- ջային Կաթողիկոսին ալ լսելով, զաղաղ մը կը ասին մեռնելու վերջնելու, գործն կը ծանրանայ եւ նախաձեռնութեան ատ- ալ կուգան. ննջեցեալն ընտանիքը պար- տաւորեալ տեղեկոյն կառավարութեան կը բողոքեն: Իրենց մեռածին ի կենդանու- թեան ըրած կտակը մեջ բերելով, սա- կայն անտեղի կը մնայ մեռնելու կաթո- լիկներն կը վերցնեն, լուսաւորական հայք եւս կ'պատասխանեն. եթէ կաթողիկոս պատր թողնէ, մեր գերեզմանատան մէջ տեղ չ'առնին արդէն, չենք թողնել կըսեն եւ կը բողոքեն: Կաթողիկոսին կը յամա- սին հոն թողնելու, եւ ասիք ծագում կառ- նու վէճը, եւ մինչեւ ցարդ ալ կը շարու- նախու: »

Աս հետեւեալ պատմութիւնն ալ կար- գարն նոյն նամակին մէջ. « Կառեւ ասիք քանի մը ամիս ստալ ասորի կաթողիկոս մը կը մեռնի, եւ կաթողիկոսին կուգին որ ասորոց գերեզմանատանը թողնէր սա- կայն ասորիք ընդ գիմանալով չ'թողնէրուն համար, եւ մէքիմիս ծագած գծու- թեանց եւ վէճին ալ վերջ մը տալու հը- պտակաւ, անգործ կառավարութեան հը- րամանաւ հայք իրենց արարողութեամբ կը թողնէ մեռնելու, որով կը վերջանայ վէճը: »

Հիմա վերադառնալով պատմութիւններէն ճշմարտ խղճներն կրնան մտաբերել թէ Գ. Մարթի վարդապետին իր ազգային ի- րաւունքը աչքու թեւան օրինակ համառօտ պահանջելով՝ ազգային սեպականութիւնն իր օտարի բռնաբարութեանց ազատելու համար ըրած աշխատութիւնը օրինաւոր է թէ ազգայինաբար Գեւի որ օրինաւոր է, ուրեմն ճշմարտ ազգասիրաց դոյն թեա- նը եւ քաջաբերութեան արժանի է, եւ ոչ թէ քաջաբերութեան մը երեւելի ան- ձանց, որով յիշեալ վարդապետին գէտանձ- նական կիրք ունեւորելու կուգին այնպիսի ազգասէր հովիւ մը իրբեւ անհասանդ եւ խոստարար ամբաստանելու տալ. հիմա, Տէր, միջոց չունենալով՝ այս մասին այսքան մի- տին կը գրեմ: Բայն թէ այսու առթիւ գաւառային ազգայնաց եւ աստիճանագոյն վրայ ընկելը խորհրդածութիւնն եկող շարքումն կը թողուի իսկ յիշեալ ան- ձինք այս մասին եթէ գրենք արդարա- ցնելու փաստ մը ունին, թող հրատարա- կու յայտնեն:

Մինչեւ ցայժմ Բաղիլի մեռնելու այն- պէս մնացած է, այսինքն հայոց գերեզ- մանատան մէջ թողուած է. կառավա- րութեան կողմէ ցոյց արուած տեղն ալ չ'թողնելով, մի միայն հայոց գերեզմանա- տանը թողնելու կը յամարին եղբր Մշոյ

մութասարքը Ահմէտ պէյն որ անցեա շարքուն ի կարին կը գտնուէր, Բ. Կուսա- կալին հրամանաւ Բաղիլի գնաց, հոն տե- այս մասին ժողովրդեան մէջ պատահա խոսիլութեանց եւ դժուարութեանց վերջ տալ, եւ անգործութիւնը վերահաստատե- լու համար:

Բ. Կուսակցին հրամանաւ Բաղիլից գաղմաղամ ճէպէ պէյն հրամարտած ըլ- լալով, տեղը Մշեցի խալիս աղան փոխ- դալմաղամ ընտրուելով անցեալ օրը Բա- ղիլի գնաց:

Այս քննք որ այս լուրը Մշոյ առաջ- նորդ Գ. Գրիգորիոս վարդապետը լսելուն պէս, անմիջապէս Կուսակցին թաղերը մը գրելով խնդրեւ է որ մատուցած հան- րագործն մէջ ազգը յիշեալ խալիս աղան իրբեւ զուրուշի մօտ գուժար մը պա- հանջելուն, նաեւ գիւղի մը եկեղեցւոյ քարերը տանել իրեն տուն չ'ինել տալուն համար ամբաստանութեան ներքին լինե- լն բողոքեւ է. վասն որոյ Բ. Կուսակցը տասն եւ հինգ օրէն բերել տալու խոս- տացիր է:

Մնամ . . .

ՍՈՒՐ

Ահա ասիկ Գաղղիա լուրի մասնածա- ղովն տա հիւանդանոցի Հոգաբար- ձութիւնն ու զղած նամակը՝ զոր շարաթ աւել թուով յիշած ենք:

« Մեծ ապառիւ Էֆէնտիմ:

« Այդ. Սահմանադրութեան աստ- ներորդ տարեդարձի հանդէսը կու- տարելու համար Գաղղիա լուրի ազգայ- նոց մէջ ի նպատակ Աղղ. հիւանդանո- ցի կազմուած մասնաժողովն որուն մեծ մասը կենսարացի աղղ տիկներէ կը բաղ- կանայ, պարտք կը համարի իւր խորին շնորհակալութիւնը հրատարակաւ մա- տուցանել արդոյ հասարակութեան, որ բարեհաճեցաւ իւր այս ձեռնարկը քաջալերել ի միտք արտ թիւն խղճաւ- եաց:

Նաեւ Գեղիլի ընդհանուր տը- նօրէն վսեմախալ Խոսրոյս փառայինն որ « Հէրէքէ » չողեւալին մեքենայն աւ- րուած ըլլալուն, տեղի ընդարձակ եւ արագ ընթաց չողեւալ մը յանձնել բա- րեհաճեցաւ Կաթողիկոս Կաթողիկոս, « Հէրէք- քէ » չողեւալին յոռադղի Նիքօրն նաւաւորին կառավարութեանը տակ:

Այս առթիւ մասնաժողովն կը ծա- նուցանէ որ յիշեալ նաւաւորաց չողե- նալին մէջ եղած հասարակութիւնը ամեն կերպով դո՛հ ընելէ զատ, երբ մասնաժողովն կ'ազգէ իրբեւ նաւը հինգ ոսկի ընծայուեցաւ իրեն, առանց ստուղ ընդունելու ինդիքից որ յիշեալ հինգ ոսկի նուէրն Աղղ. հիւանդանոցի յատկացուի իւր կողմանէ: Միգարեւ յիշեալ նաւաւորին այս մարդասիրա- կան ցոյցը խիստ մեծ շնորհակալու- թեան արժանի է, զոր մասնաժողովն մասնաւորապէս կը փութայ մատուցու- նել Նաեւ Պ. Թաւադ Կաթողիկոսն աշ- խոյժ եւ եւսանդուն երկուստարկ ին, որ բարեհաճեցաւ հանդէսը պատուել խիստ գեղեցիկ եւ աղղու կ'ըսով ճառելով Սահմանադրութեան վերա- կենդանութեանը եւ պառաւանակ Հայոց ոյրալի կացութեանը վրայ, եւ Սրբազան Հայրիկին գոհունակու- թիւն եւ ջերմ բարեմակցութիւն ընե- լէն վերջը խօսքը լնացու ցափահայրու- թեամբ:

Մասնաժողովն կը խոստովանի որ աւանդ թերութիւններ ունեցաւ, սա- կայն առաջին անգամը ըլլալուն յոռ- կապէս ներողամտութիւն կը խնդրէ ժողովուրդէն որ անդմեջաւ չ'ընկալան ին մէջ, եւ կը յուսայ որ ընդհանրապէս քանդի գնաւուած բաղմութեան շնոր- հիւն էր որ բաւական գուժար մը գո- յայտու ի նպատակ հիւանդանոցին: Աւե- ըրդ չէ յայտնել թէ մասնաժողովն չէր յոռաւոր որ Կաթողիկոսին աղղուն Կաթողիկոսն անհեղա- տոյցներէն բռնի չողեւաւ մասնից ու զորհեբուն կամեցը հակառակ չի

վարուեցաւ. բայց երբ նաւապետը նը-
կատեց թէ վտանգաւոր է աւելի ժո-
ղովուրդ ընդունիլ մասնաժողովի չի
համարձակեցաւ Միջադիր զոյն ազգա-
յիններն ալ չափնաւն ընդունիլ. եւ
այսպէս առանց Միջադիր չափաւրե-
լաւ շոգենաւն աւալ զնայ. ուստի եւ
յատկապէս Միջադիր չափաւրեցաւ
տուրքները կը խնդրուի: Ի դարձին
միայն կրցաւ իւր վարձած շոգենաւն
աւելի եւ Միջադիր չափաւր 30 չափ
աղբայնը ալ որ թէ եւ տոմարի առ-
ած՝ բայց ուրիշ շոգենաւներով եկած
էին հանդիսատեսներն:

Ըստ խոստման մասնաժողովոյ ահա
իւր հաշուին բովանդակութիւնը. աւե-
լի մանրամասն տեղեկութիւն ստանալ
ուզողը կը հրաւիրուի տեսնելները
տեսնել:

Հաւաքուած ամբողջ եկա-
մուտ 72 14331 30
Շոգենաւն եւ դանա-
դան ծախք 72 6301 20
Տոմարակաց տասանորդ 660 6961 20
Զուտ հատկութ Օսմանեան

տակի հարկը դուրուշէն 7370

Մասնաժողով տալտաւեցաւ որչափ
կարելի էր ծանրթաւքեր չընել որով
եւ այսպիսի դուրուշ մը գոյացաւ զոր
յանձնեց հոգարարութեանը, եւ ու-
րիշ աղբայնաց պէս կը փափաքի որ
կարուած մը աւելուի եւ նուիրուի Հի-
ւանդանոցին. ուստի կը ծանուցանէ ար-
դոյ հասարակութեան որ եթէ յար-
մար կարուած մը ծախել ուզող մէկը
կայ, կամ լրագրաց միջոցաւ եւ կամ
մասնաւորապէս մասնաժողովոյ ան-
դամաց մէկուն ներկայանալով առա-
ջարկէ:

Մասնաժողովն եթէ այն դործն
ալ կատարէ, լրագրաց միջոցաւ պիտի
հրատարակէ ի լուր հանրութեան:
Խնդրեմք Մեծ. Եփէնտի, որ այն տե-
ղեկութիւն լրագրաց միջոցաւ հրատա-
րակել լարեհամար:

Ի դիմաց
Ի նպատակ Աղբ. Հիւանդանոցի կադ-
մուտ մասնաժողովի
2 յունիս 1870
Դատարարը

ԵՐԱՊԵՏԱՐԱՆ
ԹԻՄԱՎԷՍԻ ԸՆԴՈՒՄԻՍԻՆ

Կ. Պոլիս 30 մայիս 1870
«Տէր»
«Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ
թէ 1869 օգոստոս 8/20 թուով կայ-
սերական հրովարտուած Պարսի քօնա-
դանդէն փարարանոյն տրուած ար-

տօնութեան զօրութեամբ, եւ 1870
փետրուար 6/18 թուին կայսերական
կառավարութեան հաւանութեամբ
հաստատուած կանոնադրութեան հա-
մեմատ Միւստան ընկերութիւն մը հիմ-
նուեցաւ:

ԸՆԴՈՒՄԻՍԻՆ ԹԻՄԱՎԷՍԻՆ Կ.
ՊՈԼԻՍԻՆ անունով, որուն նպատակն է
թրամվէյներ (ձիով քաշուած կառ-
քերու երկաթուղիներ) հաստատել եւ
Օսմանեան (հասարակայն կառքեր)
բանեցնել Կ. Պոլսոյ քաղաքին եւ ար-
ւարձանաց մէջ:

«Ընկերութեան դրամադրութիւն է
400000 Օսմանեան իւրա 20000 բաժնի
վրայ տան մէկը 20 իւրացնել:

«Ընկերութեան հիմնադիրներն են.
Պանոս Եփէնտի Օրօման
Մուսթէֆէ Եփէնտի Օրօման
Պ. Պ. Գաֆուր Եւ Ընկ.
Պ. Խրիսթոֆ Եփէնտի Զօրաբան
Պ. Եփէնտի Զօրաբան Եւ
Պ. Գաֆուր Զօրաբան:

«Վարչական խորհուրդը կազմու-
նեն են Օսմանեան կայսերական Պան-
քային անօրէններէն մէկը. Օսմանեան
ժեներալ տը Լ. Մարիւ. Սթամբուլի վար-
չական ժողովին անդամներէն մէկը.
Պ. Ա. Գաֆուր Կամը, կամ եղբայրը
Պ. Ն. Գաֆուր, եւ անոնց բացակա-
յութեան ժամանակ զիրենք ներկայա-
ցնող Պ. Տ. Ֆէրիստեֆէ. Պ. Խրիսթո-
ֆ Եփէնտի Զօրաբան, Պ. Զօրաբան
Եւ Պ. Գաֆուր Զօրաբան:

«Ընկերութիւնը պարտաւորող ա-
մեն դրութիւնները վարչական խոր-
հուրդի վերոյիշեալ անդամներէն մէկը
պիտի ստորագրէ, անօրէնին Պ. Տ. Բե-
վէլարիի հետ: Հաճեցէ վտերական
ճանչել այս յայտարարութիւնը, եւ
ընդունիլ մեր կատարեալ յարգանաց
հաւատարմութիւն:

Ի դիմաց վարչական խորհուրդի
ՆԱԽԱՐԱՐ
ԳՐԱՅԻՆՆԵՐՆ ԳՐԱՅԻՆՆԵՐՆ
Ստորագրութիւն Տեղեկ.
Տ. ԲԵՎԷԼԱՐԻ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԵՐ
Տէտէեան ապարանէն կաճ գըր-
ւանց համառօտ ցուցակը թէ եւ մնա
օրերս հրատարակուեցաւ, տակաւ այս
վերջին տարիննս հրատարակուած
քանի մը բազմահատոր վեպերու, նոյն-
պէս մամուլ տակ եղածներուն բաժա-
նորդագրութեան յատուկ պայման:

ՆԱԽԱՐԱՐ
ԳՐԱՅԻՆՆԵՐՆ ԳՐԱՅԻՆՆԵՐՆ
Ստորագրութիւն Տեղեկ.
Տ. ԲԵՎԷԼԱՐԻ

ներքին մաս առ մաս միայն հրատարա-
կուած ըլլալով, հարկ կը համարենք
այս ծանուցմամբ ամբողջ նշանակել
զանազան նորատիպ վեպերու բաժա-
նորդագրութեան պայմանները որ-
պէս զի բաժանորդները եւ ընթեր-
ցատէր հասարակութիւնը ինքին խն-
դամու ըլլան թէ նորատիպ դիւքե-
րու գնոյն կողմէն ո՛րչափ մեծ աւա-
ւելութիւն կատանան եթէ կանխաւ
բաժանորդագրութեան մասնակցին:

Ահա տակի բաժանորդագրութեան
պայմանները եւ խաւքանչիւր դոր-
ծին զատ գինը:

Մամուլ. Թարգման. Գր. Չիլիկիւրեան
(մամուլ տակ) 4 հատոր (Ա. հատորը
սլաւոնաւոր)

80 դուրուշ
Բաժանորդագրութեան գինն է 65 դշ.
Դաղմանքի եւ Թշուաւքի. բաժանոր-
դաց համար 60 դուրուշ

Խաւքանչիւր հատորը 20
Հազար ու մէկ գիններն. Թարգ. Մ.
Մ. (մամուլ տակ) 6 հատոր 90 դշ.

Բաժանորդագրութեան գինն է 75 դշ.
Միւս գործոց բաժանորդաց հա-
մար 70 դուրուշ

Թշուաւք. Թարգ. Գր. Չիլիկիւրեան
10 հատոր (սլաւոնաւոր) 180 դուրուշ

Գողմանք Թարգիլի. Թարգ. Մ. Մ.
8 հատոր (սլաւոնաւոր) 120 դուրուշ

Ամօրի. Թարգ. Մ. Մ. 1 հատոր
(սլաւոնաւոր) 20 դուրուշ

Այս ամէն հրատարակութիւնները
կը գտնուին Զմիւռնիա Տէտէեանց
գրատունը եւ Արդոյ Պ. Հոյրապետ
Շահվէրիւեանի գրատունը:

Պոլիս Տէտէեանց վաճառատունը,
Գաւրու խան, թիւ 11 եւ Մասիսի
գրատունը:

ՎԻՔՅՈՐ ԶԻԿՈՒ
ԹՅՈՒՆԱՐԱՆԵՐԸ

Այս երեւելի վաճառատնութեան
տանները եւ վերջին հատորն ալ
իւրոյ ընծայուեալ այս շարքու Կ.
Պոլիս հասաւ, եւ ամէն հայ գրաւոր-
ճառագրով կը ծախուի իւրաքանչիւր
հատորի գին 13 դշ:

Իսկ բաժանորդը պէտք է երթան
Մարտիկապետ, Գաւրու խան, թիւ 11
Տէտէեանց վաճառատունէն ստանան:

ՈՒՍՈՒՄԻՆ ՊԵՐՏՈՒՆ
Պ. ՇԱՆՇԵՍԼՆՆ

ՏՊԱՐԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ Ո. ՔԻՐՈՔԵՆԵՆ
Մարտի թիւ 11 վրայ նորոճող եւ

վաղեւիչ տառերով տպուած, Պարտ-
նաւորութիւնն է Գրիտոնեանին եւ բա-
րոյական պարտաւորութիւնը մարդոյ
առ Ստաուած առ մարդիկ եւ առ
անձն, ուր է ուսումնական դաս-
րոյականութեան: Իւրաքանչիւր օրի-
նակին գինն է կէս Արծ. մէճիւ. Իսկ
գողմանց համար զատ օրինակ գողմ-
անքան տասն հատին վրայ մի հատ
ուելի ու ձրիւրար:

Ցանկացողը կրնան ստանալ Երու-
սաղէմատունէն:

Այս կտրուկը եւ օգտակար գոր-
ծին վրայ մեր խորհրդած ութիւնն ու-
րիշ առթի կը թողուի:

ՆԱԽԱՐԱՐ
ՊԵՐՏՈՒՆ

Այս Գաւրու եւ Տէտէեանի մէջտե-
ղը յունաց Պարտիկապետին գինացը
ծախեցնելու գինն մը կայ ծախու.
1660 կանգուն. ծախեցնելու կողմն ալ
400 կանգուն. չափ ու կանգուն վրայ
չէնք մը կայ քաջաշէն: Վարի գողմ-
անք երկու մաղագա ուրի եւ վերջ
չգա տեսնակ: Եւ զորք լրագրաց գրա-
տանակին կրնայ տեղեկութիւն տա-
նալ:

Այս լրագրաց շարքով երկու անգամ
կը հրատարակուի, չորհրդարթի եւ չո-
րաթ օրերը, Բաժանորդագրութեան տե-
ղին եւ Կ. Պոլիս Չիլիկիւրեան վերի
յարկը թիւ 6 Մասիսի խորհրդատունը:

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգա-
րարաց տեսնակները:

ԵՋՄԻՐ. Ստանբուլ աղա Տէտէեան.
ՆԱԽԱՐԱՐԱՆ. Թարգ. աղա տեղեկ.
ՍԱՏԱՐԱՐԱՆ. Յարգ. թիւն աղա Նաղա-
րի խան:

ՏՊԱՐԱՐԱՆ. Խաչատուր աղա իւստան
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ աղա տեղեկ. Զու-
րաթան:

ՍԱՏԱՐԱՆ. Վարդան Տէտէեանի Աղապ-
րան.
ԵԱՏ. Մ. աղա խաչիկեան.

ՀԱՄԼԵ. Նիկողոս աղա Տէր Մար-
գարան.
ԵՐԱՊԵՏԱՐԱՆ. Բնիկապետի Բանդարան.

ՎԱՏ. Գրիգոր աղա Խոստան.
Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուիլ ու-
ղղակեան այս տեղեկին մէկուն հետ կրնան
թղթակցիլ:

Խաչատուր-Տեղեկ
Կ. Ս. ԽՈՒՐԻՆՆԵՐՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍԻ ԼՐԱԳՐԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԶԻՆԻԿԻ ԵԱՆ

Ս.ՈՒՆԻՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՅՔ ՓՈԽՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
40 ՅՈՒՆԻՍ
(ՍՄԱՆԵԱՆ ԻՐԱՅՈՒ ՀԵՏ 100 ԼՈՒՐՈՒՆԵՆ)
Կանաւ 3 ամիս դուրուշ 140 — 140/4
Մարտիկա » Քրանք » 22,85 — 22,95

ԸՆԹԱՅՔ ԳՐԱՍՈՑ
40 ՅՈՒՆԻՍ
Անգղ. իւրա դուրուշ 140
Նաղապետ տակ » 87,16/40
Խաչատուր ուս » 89,10/40
Բըրլին » 51,23/40
Հինգ քրանք » —
Հինգսոց » 102/4
Պղինձ » 141

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 40 ՅՈՒՆԻՍ
Ս.Ր.Ս.Տ.Ի.
Ցորեն կարծր Պէտարապիա 32/2 — 33/2
» » Աղաբ » 32/2 — 33
» » Պալլէք » 32 — 33
» » Պալլէք » 34 — 32
» » Թէքիւրաղ » 34 — 32
» » Կալուղ Աղաբ » 30 — 34
» » Պէտարապիա » 30 — 34
Կիրքա Թուս » 30 — 34
Ցորեն կալուղ Պալլէք » 29 — 34

» » Վառնա » 29 — 34
» » Պալլէք » 29 — 34
Եղիպտացորեն Թուս » 43/2 —
» » Անտուր » —
Դարի Թուս » 43 —
» » Անտուր » 42/2 —

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐԲ
ԽՈՐԱԿ ԶՈՐ
Պոլսոյ զուրուշ
Սնառուր »
Քօլոս » Գրանք ապրանք չկայ
Խալիք »
Ծախած »

ԲՍՄՊԱԿ ԳՐԱՐՈՒ
Կէլիք » 40/4 —
Խալիք » 42 —
Առան » 40/2 —
Պարսկաստան » 9 —
Վրաստան » 9/4 —

ԲՈՒՐԻ
Անտուր. լուսացուած հօրա 10/2 —
» չլուսացուած » 7 —
Բուսէլի լուսացուած » 11/2 —
» չլուսացուած » 8 —
Վրաստան լուսացուած » —
» չլուսացուած » 16 —
» չլուսացուած » 22 —
Տոպրոն » 8/2 —
Կալի Շէլք » 6/2 —

ՄԱՐԸ
Պարսկաստան հօրա 11/2 —
Սնառուր » 40/2 —
ձերմակ » 6 —

ՃԵՐԻ
Գալիքի Ս. տեսակ հօրա 43/4 — 46
» Բ. » » 45 —
Լեկիւրի » » 46/2 —
Թուրք » » 43/2 — 44
Արեւիք » » 41 — 43
Եփէնտ » » 41 — 44
Զօրու » » 41 — 42

ԹԻՅԻԲ
Լեկիւրի » հօրա 50 — 51
Գալիքի » » 48 — 50
Պէտարապի » » 50 — 51
Զէրք » » 48 — 50
Վան » » 27 —

ԱՅԻԲ ՄՈՐԹ
Առան » 7 — 8/2 կարգ մէկ 0. 1.
Եփէնտ » » »
Սնառուր » » »
Եփէնտ » » »
Գալիքի » » »

ՁԻԲ
Սնառուր » հօրա 8/4 —
Աղա » » 8/4 —
Սաղ » » 40 —
Մարտի » » 8 —

Պղինձ Թողաթ երկրին մէջ 9/4 — 40
Սաղի Գալիքի տակ » հօրա 48 — 22
Սնառուր » » 350 — 400
Բիւրե » » 22 — 28
Սնառուր » » 4/2 —
Կալուր Անտուր » Բիւրե » —
» Բուսէլի » —
Մեռաք Պարսկ. Քէլա » 50 — 65

ԱՐՏԱԲԻՆ ԲԵՐԲ
հօրա
Խաչիք Բիւր. տեսակ 100 հօրա 850 — 900
» Բ. » » 730 — 820
Լեկիւր » » 46

Շաքար Կալիքի Անգղ. Կալ. » 240 — 245
» » Գալիք » » 240 — 243
» զուր Գալիք » » 282 — 300
Զուր Գալիք » հօրա 24 — 24
» Բէք Զալիք » » 56 — 65
Սնաղ զալիք Կալիք » 880/4 » 900
Պղինձ (պղինձ) հօրա 7/2 —

Լեկիւր չիլիքի Կալիքի » 418 — 450
» » Մասիս » 450 — 460
Զինք տակ » 400 հօրա Զ. 467 — 440
Եփէնտ » » 60 —
» տակ » 72 —
» Բեւեղ » 70 —

Գալիքի » հօրա 8/4 —
Բըրլին Կալիքի 100 Բիւր. 37 — 38/2
Կարաղ Եղ Բեւեղ » 43/2 —
Խալիք » » 21 — 24